

První, kdo má na vývoj štěňátka obrovský vliv, je jeho maminka. Už úplně malé štěně vnímá, jestli je jeho matka v pohodě, a přebírá od ní model chování. Sedmý týden je pak pro štěňata ideální doba na to, aby šla do nového domova. V tomto nejdůležitějším období v životě každého psa se rozvíjí zvědavost, štěně navazuje kontakty s jinými lidmi i jinými zvířaty a začíná rozlišovat svoji smečku. Roli matky – vychovatelky přebírá nový páníček.

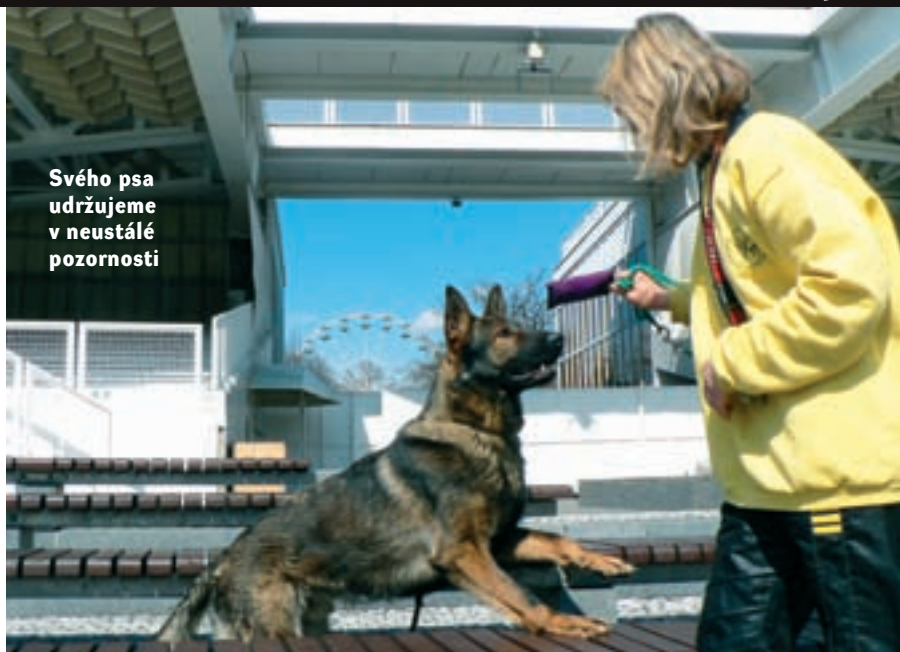
„SEDNI, LEHNI, VSTAŇ!“

Na počátku druhé lekce procvičíme cviky z předešlé. Po jejich tréninku se dostáváme k dalšímu cviku, kterým je povel „Sedni!“ Psa máme u nohy, oslovíme ho jménem, dáme povel „Sedni!“ (podmíněný podnět) a zvedneme odměnu nad jeho hlavu, což psa nutí usednout. To hravě zvládneme u malého štěněte, dorostelec, zejména většího plemene, se může dožadovat odměny poskakováním, uhýbáním, vyskakováním na páníčka. U velkých psů proto použijeme ještě nepodmíněný podnět (škubnutí vodítkem směrem nahoru a zároveň tlak na zad psa), a okamžitě po usednutí psa následuje odměna a pochvala. Opakováním u psa vzniká podmíněný reflex. Pes velmi rychle zjistí, že odměna přichází teprve v momentu, když se posadí, a protože bude svou odměnu požadovat co nejrychleji, případně se bude snažit vyhnout i nepříjemnému tlaku ruky, po několikerém opakování si sám sedne.

Na příkladu povelu „Sedni!“ jsme si vlastně vysvětlili, jak výcvik obecně funguje. A co třeba „Lehni!“? Návčik povelu „Lehni!“ začínáme psa učit vždy ze sedu. Když pes stojí a netuší, co po něm vlastně chceme, zcela pochopitelně se může této manipulaci začít bránit a daleko hůře se dá zvládnout a dostat do lehu. Cvik „Lehni!“ je překvapivě těžký – pes se nám tím, že si lehá, podřizuje. Tak tedy: pes sedí u levé nohy, oslovíme ho jménem, vydáme povel „Lehni!“ a spolu s tím před čenichem psa ukážeme rukou, ve které je odměna, směrem dopředu a k zemi. Pes sledující odměnu uléhá a my mu ihned mu podáváme pamlspek. Zpočátku ho necháme ležet pouze chvíli a brzy dáme povel „Sedni!“ tak, aby pes neměl čas sám od sebe změnit polohu. Postupně prodlužujeme čas, kdy pes musí ležet, sedneme si k němu do podřepu, pes leží, my ho chválíme a podáváme mu malé kousky pamlsku.

Povel „Vstaň!“ opět začínáme nacvičovat v základním postoji – tedy pes sedící u levé nohy. Po oslovení jménem zavelíme „Vstaň!“ a pamlspek před čenichem psa „vytáhneme“ mírně dopředu v úrovni hlavy psa. Pes s tím většínou nemá problém, odměnu „následuje“ a tím vstává. Když psík nechce vstát, můžeme mu pomoci tím, že dáme levou ruku pod břicho a tím ho zvedneme, pravou nohou mírně nakročíme vpřed – ale opravdu velmi mírně, aby se pes naučil pouze vstát, ale nedělal žádné kroky. Jakmile vstane, dáme mu odměnu. **POZOR:** psa nikdy nesmíme tahat za slabinu, způsobili bychom mu tím bolest a pes by se při povelu „Vstaň!“ začal bát. Proto psa vždy pouze jemně zvedáme rukou vloženou pod jeho břicho. U psa, který je příliš těžký a nechce vstávat, si můžeme pomoci i tím, že pod jeho břichem provlékneme vodítko, mírně zatáhneme směrem

Svého psa udržujeme v neustálé pozornosti

2. LEKCE DESATERA: Začínáme běh na dlouhou trať

V první lekci jsme mluvili o socializaci psa. Co to vlastně je? Tak tedy socializace psa – to je proces začleňování psa do společnosti, nezbytný pro fungování psa ve společnosti lidí a společnosti ostatních psů.

nahoru a tím psa, kterému je nepříjemný tlak vodítka na břicho a slabiny, zvedneme. Cviky „Sedni, lehni, vstaň!“ procvičujeme vždy několikrát za sebou, prodlužujeme dobu, kdy pes má v dané poloze zůstat, a střídáme polohy, aby se pes nenaučil stereotypně například „sednout, lehnout, vstát“. Takže se psem procvičujeme chůzi na vodítku u nohy, zastavíme, pes by měl automaticky usednout, dáme povel „Lehni!“, pak „Sedni!“, pokračujeme v chůzi, zastavíme, dáme povel „Vstaň!“, rozejdeme se, uděláme několik obrátů na místě, jindy procvičíme cviky „Sedni, lehni, vstaň!“ několikrát za sebou v různém pořadí. Se psem musíme pořadí již naučených úkonů vždy střídat tak, aby pro psa výcvik byl zajímavý, aby nikdy nevěděl, jaký povel bude následovat, a tím nás také více sledoval.

APORTOVÁNÍ

A nyní se dostáváme k jednomu z nejsložitějších cviků vůbec – aportování. Pro některého psa to je cvik, který umí jaksí sám od sebe, je mu vrozen a nikdy ho to vlastně nikdo neučil. Ale pro většinu psů je tento cvik velice složitý. Proč? Pes musí mít o aportovací předmět veliký zájem, to znamená, že když pro aport běží, musí být jeho nervová soustava ve vzruchu, přitom se ale musí dokázat ovládat. Ve chvíli, když je aport hozen a kutálí se, pes musí klidně zůstat sedět, takže zde musí být jeho „nervy“ v klidu – útlumu. Aport je pro psa kořist, takže by si ji nejraději odnesl někam, kde by ji měl sám pro sebe, ale musí, po uchopení této „kořisti“ ihned běžet zpět k pánovi, sednout si a tuto „kořist“ mu odevzdat. Neměl by ji také vyžadovat ihned

zpět, ale klidně sedět, dívat se na to, jak pán drží aport v ruce, a zařadit se k noze. Aportovací předměty musí být uzpůsobeny věku, povaze a budoucímu zařazení psa (sportovní, lovecký, „společnický“). Pro malé štěně budeme používat měkké, do tlamy a pro uchopení příjemné předměty – provázková přetahovala, plyšové hračky. Při výměně zubů musíme být velice opatrní při hře a přetahování se o aport, abychom psu nezpůsobili bolest. Později můžeme začít používat různé gumové činky a míčky. Míček velikostí úměrný velikosti mordu psa by měl být vždy na šňůrce – za prvé se se psem dá snadno přetahovat, za druhé kdyby pes míček spolkl, tak tím, že je na šňůrce, se dá snadno vytáhnout a tak psu zachránit život. Již dosti psů uhynulo na následky spolknutí míčku. Nikdy, ani u malých plemen, nepoužíváme jako aport tzv. hopíky nebo míčky z hladké kluzké gumy. U psů, kteří nejvíce o aportování a hru s předmětem zájem, bychom se měli svěřit do péče zkušeného instruktora výcviku. Také musíme vždy vycházet z toho, proč tento „cvik“ vlastně potřebujeme. Pes, který nemá o hračky a hru zájem, asi nebude šťastím bez sebe, když mu budeme vnučovat, že nejlepší proběhnutí je za míčkem, protože sousedův Brit by se za balonkem uběhal. Psi, se kterými dále plánujeme sportovní nebo lovecký výcvik, samozřejmě musí umět bezchybně aportovat. Postup při nácviku aportování si probereme příště.

Zuzana Daušová,
Kateřina Studená – www.helppees.cz

Příště: Postup při nácviku aportování, odložení